

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DSR-III-0700-1-13-KG/11/09

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 18.03.09

nr. 1448 podpis. *Fedak*

Warszawa, dnia 17 marca 2009 r.

SECRETARIA T
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 18.03.09 zał.
1488 podpis. *Mour*

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP**

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka z dnia 26 lutego br., znak: BSP/DSK-043-1360/09, dotyczące oświadczenia senator Małgorzaty Adamczak, złożonego podczas 27. Posiedzenia Senatu RP, w sprawie zapisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, uprzejmię wyjaśniam.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm.) porusza kwestię naliczania kwot ustawowych odsetek od wypłacanych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego w dwóch aspektach, tj. w odniesieniu do:

- zobowiązań osoby, która pobrała świadczenia z funduszu alimentacyjnego nienależnie, tj. mimo że nie miała do nich prawa albo utraciła to prawo (art. 23 i art. 17 w związku z art. 23 ww. ustawy);
- zobowiązań dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do zwrotu których jest on zobowiązany (art. 27 ww. ustawy).

Obydwa przepisy określają szczegółowo zarówno początkowy, jak i końcowy termin naliczania ustawowych odsetek. W przypadku nienależnie pobranych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ustawowe odsetki – zgodnie z art. 23 ust. 7 ww. ustawy – naliczane są od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty tych świadczeń, do dnia ich spłaty. Natomiast w odniesieniu do należności dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu

alimentacyjnego, ustawowe odsetki – zgodnie z art. 27 ust. 1a tejże ustawy – naliczane są od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń, do dnia ich spłaty. Mając zatem powyższe na względzie, należy zauważyć, że w obydwu przypadkach ustawowe odsetki od ww. należności nalicza się od wypłaconych kwot świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Należy zaznaczyć, że ww. przepisy dotyczące zasad naliczania ustawowych odsetek od tych należności zostały, z inicjatywy rządowej, doprecyzowane w ustawie z dnia 27 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. Nr 134, poz. 850). Tym niemniej, w związku z licznie kierowanymi do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pytaniami od realizatorów ww. ustawy, dotyczącymi zasad naliczania ustawowych odsetek od zwracanych przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, na stronie internetowej resortu został zamieszczony komunikat w tej sprawie, m.in. szczegółowo wyjaśniający kwestię dnia spłaty należności oraz sposobu zaliczania zwróconych przez dłużnika kwot należności na kwotę należności głównej i kwotę ustawowych odsetek w sytuacji, gdy zwracana kwota nie pokrywa całości należności. Ponadto resort pracy i polityki społecznej jest w kontakcie z dostawcami systemów teleinformatycznych z obszaru funduszu alimentacyjnego przeznaczonych dla urzędów gmin lub ośrodków pomocy społecznej i na bieżąco wyjaśnia wszelkie wątpliwe kwestie, w tym także te dotyczące zasad naliczania ustawowych odsetek od zwracanych należności.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, niezwłocznie po otrzymaniu sygnałów od realizatorów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zamieściło również na swojej stronie internetowej komunikat dotyczący zasad postępowania w sytuacji, gdy nie ma możliwości zidentyfikowania organu właściwego dłużnika, tj. gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego (np. w sytuacji gdy dłużnik alimentacyjny zamieszkuje za granicą, przebywa w zakładzie karnym lub nieznane jest miejsce jego zamieszkania). Brak możliwości zidentyfikowania gminy zamieszkania dłużnika alimentacyjnego oznacza w konsekwencji, że nie jest możliwe podjęcie i prowadzenie wobec dłużnika działań mających na celu wzrost egzekucji zasądzonych od niego świadczeń alimentacyjnych. Sytuacja ta oznacza również – o czym poinformowano realizatorów w ww. komunikacie - to, że dochód z tytułu wyegzekwowanych od dłużnika środków, który przypadłby organowi właściwemu dłużnika (20% zwróconych przez dłużnika należności), powinien być przekazywany na rachunek dochodów budżetu państwa we właściwym urzędzie wojewódzkim jako dochód z tytułu realizacji przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym

do alimentów, finansowanych w formie dotacji celowej z budżetu państwa, o czym stanowi art. 31 ust. 1 ww. ustawy.

Odnosząc się natomiast do kwestii zwiększenia wskaźnika odpisu na realizację zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, uprzejmie wyjaśniam, że na koszty obsługi tej ustawy oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006, Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) przeznaczone jest 3% otrzymanej dotacji, przekazanej gminom w rozdziale 85212 klasyfikacji budżetowej – „Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego”, o czym stanowią odpowiednie przepisy tychże ustaw. Należy przy tym zaznaczyć, że korzystnym dla gmin jest fakt, iż 3-procentowy odpis na obsługę nalicza się od otrzymanej dotacji, bowiem oznacza to, że zwrot niewykorzystanych środków na wypłaty świadczeń z końcem roku budżetowego, jak też zwroty nienależnie pobranych świadczeń, nie pomniejszają odpisu na koszty obsługi.

Kwota środków przeznaczonych na obsługę świadczeń wypłacanych w zastępstwie niewyegzekwowanych alimentów, wynikająca z obowiązujących od 1 października 2008 r. przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest wyższa niż miało to miejsce w przypadku - obowiązującej do końca września 2008 r. - ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.). Zgodnie z art. 27 ust. 4 i ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dodatkowym źródłem finansowania podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, są dochody uzyskane przez organy właściwe z tytułu zwrotów przez dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Aż 40% kwot zwróconych przez dłużnika z tytułu wydatków poniesionych przez budżet państwa na świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowi dochód własny gmin (20% - dochód gminy wierzyciela, 20% - dochód gminy dłużnika). Przewiduje się, iż tempo odzyskiwania przez gminy odpowiednich kwot od dłużników będzie znacznie szybsze niż było to z tytułu zwrotów zaliczek alimentacyjnych, ze względu na zmianę kolejności zaspokajania należności. W okresie, gdy osoba uprawniona otrzymuje świadczenia z funduszu alimentacyjnego, kwoty wyegzekwowane od dłużnika alimentacyjnego przekazywane są w pierwszej kolejności na zaspokojenie należności gminy z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu, a nie jak do tej pory - na pokrycie zobowiązań wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Należy także zauważyć, że celem przygotowania organizacyjnego gmin i samorządów województw do wdrożenia ustawy o pomocy osobom uprawnionym

do alimentów, tj. przygotowania i uruchomienia stanowisk pracy, w ubiegłym roku uruchomione zostały środki finansowe w kwocie 65,7 mln zł, pochodzące z będącej w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej rezerwy celowej ujętej w ustawie budżetowej na 2008 r. w części 83, poz. 48 - „Środki na zwiększenie dotacji celowych na realizację świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz środki na wdrożenie centralnego rejestru dłużników alimentacyjnych”. Środki te przekazane zostały wojewodom w kwotach odpowiadających zgłoszonemu przez gminy zapotrzebowaniu. Należy dodać, że nie zostały one wliczone do określonego w ustawie 3-procentowego odpisu na koszty obsługi.

Należy również zaznaczyć, że ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów weszła w życie zaledwie pięć miesięcy temu. Pierwsze dane dotyczące przynajmniej pełnego rocznego okresu funkcjonowania obowiązujących rozwiązań będą dostępne dopiero na początku 2010 r. i będą one mogły stanowić podstawę dokonania oceny adekwatności obowiązujących rozwiązań względem potrzeb.

Janusz Marychała

z up. **MINISTER**
Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU